

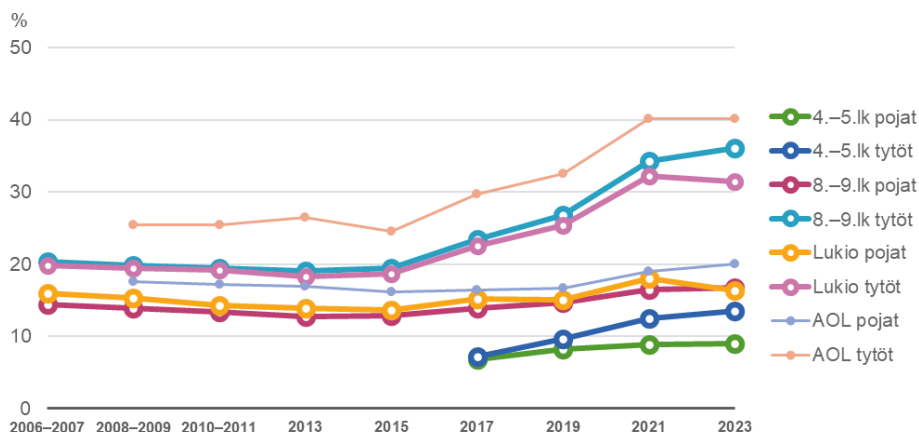
Vuoden 2023 tiedonkeruun tulokset

Kouluterveyskyselyn alue- ja kunta-kohtaiset tulokset julkaistaan indikaattoreina interaktiivisessa Lasten ja nuorten terveys ja hyvinvointi -tulostäkyssä (Tableau) ja THL:n tilastokuutioissa (thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset).

Myös indikaattorin laskennassa käytetyn kysymyksen vastausjakauma julkaistaan tilastokuutioissa. Tuloksia on mahdollista tarkastella myös taustatekijöittäin eli oppilaitoksen virallisen kielen (ruotsi, suomi tai muu) tai oppilaan tai opiskelijan syntyperän mukaan.

Terveytensä keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden osuudet kasvoivat seurantajaksoilla vuodesta 2015 lähtien. Vuonna 2023 osuudet olivat lähes ennallaan vuoteen 2021 verrattuna. Kokemus terveydentilasta oli myönteisin perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilailla (pojat 9 %, tytöt 14 %). Perusopetuksen 8. ja 9. luokan tytöistä 36 prosenttia, lukiassa opiskelevista tytöistä 31 prosenttia ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista tytöistä 40 prosenttia kertoi keskinkertaiseksi tai huonoksi koetusta terveydestä. Vuonna 2023 vastaavat osuudet olivat pojilla 17, 16 ja 20 prosenttia. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden lasten ja nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2023, %. THL, Kouluterveyskysely.

Vuoden 2023 Kouluterveyskyselyssä selvitettiin uudella kysymyksellä monipaikkakipua, eli kivun tuntemista toistuvasti useassa eri kehon osassa. Perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaat kokivat kipua vähintään kerran viikossa useimmin jaloissa (40 %), päässä (27 %) tai niskassa tai hartioissa (27 %). Perusopetuksen 8. ja 9. luokan oppilaat sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat kokivat viikoittaista kipua useimmiten niskassa tai hartioissa (41–46 %), päässä (42–45 %), vatsassa (26–30 %) tai jaloissa (25–34 %). Kivun kokeminen vähintään kerran viikossa käsien, selän, pakaroiden tai rintakehän alueella oli sekä lapsilla että nuorilla harvinaisempaa.

Kipua ainakin kolmessa edellä mainituista kehonosista koki vähintään kerran viikossa 50 prosenttia perusopetuksen 8. ja 9. luokan ja lukioiden tytöistä sekä 55 prosenttia ammatillisten oppilaitosten tytöistä, kun vastaavan ikäisistä pojista ja perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaista näin koki 23–29 prosenttia. Vastaavasti päivittäin tai lähes päivittäin kipua ainakin kolmessa kehonosassa koki 4–6 prosenttia perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaista sekä pojista perusopetuksen 8. ja 9. luokilla sekä lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. Päivittäistä tai lähes päivittäistä kipua ainakin kolmessa kehonosassa koki perusopetuksen 8. ja 9. luokan sekä lukion ja ammatillisten oppilaitosten tytöistä 12–17 prosenttia.

Kivun kokemisessa oli eroja sukupuolittain erityisesti nuorilla (Kuvio 5.). Kipua vähintään kerran viikossa koki päässä, niskassa tai hartioissa koki perusopetuksen 8. ja 9. luokan, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten tytöistä 51–63 prosenttia ja pojista 24–30 prosenttia. Nuorista tytöistä viikoittaista vatsakipua koki 40–44 prosenttia ja pojista 13–17 prosenttia. Perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaista 17–31 prosenttia koki viikoittaista kipua kyseisillä alueilla.

Laatuseloste

Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely

Tilastotietojen relevanssi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) julkaisema tilasto kuvaa alueittain lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä, kokemuksia koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta. Tilasto tuotetaan kokonaisotokseen perustuvasta koko Suomen kattavasta Kouluterveyskyselystä. THL:n joka toinen vuosi toteuttaman Kouluterveyskyselyn ensimmäinen tiedonkeruu oli vuonna 1996. Lasten ja nuorten hyvinvointi – Kouluterveyskysely 2023 -tilastoraportin tulokset perustuvat Kouluterveyskyselyn vuosina 2006–2023 toteutettuihin tiedonkeruihin.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävänä on seurata väestön terveyttä ja hyvinvointia. Kouluterveyskysely toteuttaa tätä tehtävää lasten ja nuorten osalta. Tietoja hyödynnetään THL:ssä esimerkiksi koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kehittämisessä. Oppilaitokset käyttävät Kouluterveyskyselyn tarjoamaa tietoa kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämisen ja opiskeluhuollon arvioinnissa ja kehittämisessä sekä terveystiedon opetuksessa. Kunnat hyödyntävät tuloksia hyvinvointijohtamisessa, esimerkiksi laadittaessa hyvinvointistrategiaa, lapsi- ja nuorisopoliittista ohjelmaa tai lastensuojelusuunnitelmaa. Kansallisella tasolla Kouluterveyskyselyn tuloksia käytetään esimerkiksi politiikkaohjelmien, strategioiden ja erilaisten lakien toimeenpanon seurannassa ja arvioinnissa.

Menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu joka toinen vuosi tehtävään Kouluterveyskyselyyn. Kouluterveyskysely toteutetaan kokonaistutkimuksena, jossa kohderyhmänä ovat perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaat (vuodesta 2017), 8. ja 9. luokan oppilaat (vuodesta 2006), lukioden 1. ja 2. vuoden opiskelijat (vuodesta 2006) sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat (vuodesta 2008). Lukiossa kysely on tarkoitettu nuorten opetussuunnitelmaa suorittaville ja toisen asteen ammatillisessa koulutuksessa ammatillista perustutkintoa suorittaville alle 21-vuotiaille.

Kouluterveyskysely toteutettiin vuonna 2023 oppilaitoksissa nimettömänä, itsenäisesti täytettävänä verkkokyselynä. Oppilaat ja opiskelijat täyttivät kyselyn luokittain tai ryhmittäin koulupäivän aikana. Opettaja jakoi vastaustunnukset oppilaille tai opiskelijoille ja valvoi vastaustilannetta. Aikaa vastaamiseen oli varattu yksi oppitunti. Vastaaminen oli oppilaille ja opiskelijoille vapaaehtoista. Tutkimuksessa oli neljälle kouluasteelle erilliset kyselylomakkeet, joihin oli mahdollisuus vastata suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi tai pohjoissaameksi. Suomeksi ja ruotsiksi oli käytössä myös lyhyet selkokielliset lomakkeet sekä perusopetuksen 4. ja 5. luokille että perusopetuksen 8. ja 9. luokille ja ammattiin opiskeleville. Oppilaitos päätti, ketkä vastasivat selkokielliselle lomakkeelle. Oppilaitokset tiedottivat kyselystä etukäteen huoltajille, joille annettiin mahdollisuus kieltää alle 15-vuotiaan lapsensa osallistuminen kyselyyn.

Vuonna 2023 Kouluterveyskyselyn tiedot kerättiin perusopetuksen 4. ja 5. luokilla 1.3.–14.4., perusopetuksen 8. ja 9. luokilla ja lukiossa 3.4.–12.5. ja ammatillisissa oppilaitoksissa 1.3.–12.5.

Vuonna 2023 vastaajia oli perusopetuksen 4. ja 5. luokilla 95 523, perusopetuksen 8. ja 9. luokilla 87 147, lukiossa 44 862 ja ammatillisissa oppilaitoksissa 19 215 (liitetaulukko 1). Selkokiellisellä lomakkeella vastanneet (n= 13 335) eivät ole mukana tässä tilastoraportissa esitetyssä aineistossa, koska selkolomakkeet olivat hyvin lyhyitä ja niissä kysymykset olivat eri tavalla muotoituja kuin yleiskielisillä lomakkeilla.

Vuoden 2023 aineistossa perusopetuksen 8. ja 9. luokilla 48,9 prosenttia vastaajista oli 15-vuotiaita, 32,2 prosenttia 14-vuotiaita ja 17,7 prosenttia 16-vuotiaita. Lukiolaisista suurin ikäryhmä oli 17-vuotiaat (48,4 %), seuraavaksi suurimmat ryhmät olivat 16-vuotiaat (34,5 %) ja 18-vuotiaat (16,0 %). Ammattiin opiskelevista 17-vuotiaita oli 42,7 prosenttia, 16-vuotiaita 36,0 prosenttia ja 18-vuotiaita 15,3 prosenttia. Ikä perustuu vastaajien ilmoittamaan syntymävuoteen ja -kuukauteen. Perusopetuksen 4. ja 5. luokkien oppilailta ei kysytty syntymäaikaa.

Ulkomaalaistaustaisia vastaajia oli vuoden 2023 aineistossa perusopetuksen 4. ja 5. luokilla 9,1 prosenttia, perusopetuksen 8. ja 9. luokilla 6,7 prosenttia, lukiossa 6,4 prosenttia ja ammatillisissa oppilaitoksissa 6,1 prosenttia (liitetaulukot 2–5.). Lomakkeella kysyttiin vastaajan itsensä sekä äidin ja isän syntymämaata. Ulkomaalaistaustaisiksi luokiteltiin ne vastaajat, jotka ilmoittivat, että molemmat vanhemmat tai ainoa vanhempi on syntynyt ulkomailla.

Verkkolomakkeen vastaukset kerätään THL:n lomakepalvelun kautta. Vastanneista aineistoon hyväksytään vain kyselylomakkeen lopussa olevaa Lähetä-painiketta klikanneet. Kyselyaineisto rikastetaan otostiedoilla, joista saadaan tieto vastaajan oppilaitoksesta ja oppilaitoksen sijaintikunnasta.

Kouluterveyskyselyyn vastanneilla oli mahdollisuus antaa palautetta kyselystä. Lomakkeen lopussa oli kysymys: "Jos haluat, voit antaa palautetta kyselystä tässä:" (avokenttä, jossa ei ollut merkkirajaa). Kysymykseen vastasi 94 059 lasta ja nuorta.

Palautevastauksia tarkasteltiin luonnollista kieltä käsittelevän ohjelmiston avulla. Tarkastelussa kymmenen eniten mainittua sanaa olivat: hyvä, pitkä, kysely, kiva, kysymys, paska, tietää, tehdä, turha, vastata. Adjektiiveista vastaavasti: hyvä, pitkä, kiva, turha, huono, outo, mukava, tylsä, tärkeä, henkilökohtainen. Palautevastauksien tarkempi analysointi jatkuu ja tuloksia hyödynnetään lomakkeiden kehittämistyössä.

Aineistosta vastaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, joka tilastoviranomaisena säilyttää ja käsittelee tietoja luottamuksellisesti salassapitovelvollisuutta ja tietosuojalainsäädäntöä noudattaen. Kaikilla tietoja keräävillä ja käsittelevillä henkilöillä on vaitiolovelvollisuus. Ennen Kouluterveyskyselyn tiedonkeruuta tutkimussuunnitelma arvioidaan THL:n tutkimuseettisessä työryhmässä.

Vuosien 2006–2011 tiedonkeruut toteutettiin parillisina vuosina Etelä-Suomessa, Itä-Suomessa ja Lapissa ja parittomina vuosina muualla Manner-Suomessa sekä Ahvenanmaalla. Vuodesta 2013 lähtien Kouluterveyskysely on toteutettu joka toinen vuosi samanaikaisesti koko maassa. Tiedonkeruun tavasta johtuen vuosien 2006–2011 tuloksien tarkastelussa on yhdistetty tutkimusvuodet 2006–2007, 2008–2009 ja 2010–2011, jotta tulokset olisivat mahdollisimman vertailukelpoisia tutkimusvuosien 2013, 2015, 2017, 2019, 2021 ja 2023 kanssa.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilasto perustuu vastaajien itsensä ilmoittamiin tietoihin. On mahdollista, että osaa vastauksista on kaunisteltu, salailtu tai toisaalta liioiteltu esimerkiksi arkaluonteisissa kysymyksissä. Aikasarjassa tai aluevertailussa tällaisten virhelähteiden merkityksen voidaan olettaa pysyvän suunnilleen samankaltaisena.

Nuorilta kerättyyn aineistoon liittyy myös epäuskottavien vastausten mahdollisuus. Vuoden 2023 aineistossa pyrittiin tunnistamaan epäuskottavia vastaajia, jotka tietyissä kysymyksissä vastaavat mahdottomia ääri vastausvaihtoehtoja. Nuoret, jotka ilmoittivat, ettei näkeminen, kuuleminen, käveleminen, oppiminen, muistaminen eikä keskittyminen onnistu heiltä lainkaan, eivät olisi näiden rajoitteidensa vuoksi pystyneet itsenäisesti vastaamaan kyselyyn. Myös sitä pidettiin epäuskottavana, ettei vastaaja kouluviikon aikana syö kertaakaan aamupalaa, koululounasta, iltaruokaa, iltpalaa eikä välipaloja. Nuoret, jotka vastasivat molemmissa edellä mainituissa kysymyksissä epäuskottavasti (n= 419), poistettiin vuoden 2023 perusopetuksen 8. ja 9. luokkien, lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten käyttöaineistosta. Perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilailla ei havaittu vastaavaa ääri vastausvaihtoehtoihin vastaamista.

Aineiston laatua voidaan myös arvioida tarkastelemalla kysymyksittäin vastaamatta jättäneiden osuutta kaikista vastaajista. Vuonna 2023 puuttuvien osuus oli perusopetuksen 4. ja 5. luokkien oppilailla pääsääntöisesti 1–3 prosenttia kaikille tarkoitetuissa kysymyksissä. Perusopetuksen 8. ja 9. luokkien oppilailla puuttuvien osuus oli lomakkeen puoliväliin saakka yksittäisiä kysymyksiä lukuun ottamatta 1–3 prosenttia, mutta osuus kasvasen jälkeen 4–6 prosenttiin ja lomakkeen lopussa 6–8 prosenttiin. Lukiolaisilla puuttuvien osuus on 1–2 prosenttia aina lomakkeen viimeiselle neljännekselle ja nousee sitten 2–3 prosenttiin. Ammattiin opiskelevilla puuttuvien osuus on lomakkeen puoliväliin saakka pääsääntöisesti 1–3 prosenttia, mutta nousee sitten 4–5 prosenttiin ja lomakkeen lopussa

6–7 prosenttiin. Perusopetuksen 4. ja 5. luokilla ja lukiossa puuttuvien määrä on koko lomakkeella kohtuullisen pieni, joten ne eivät vaikuttane aineiston laatuun. Sen sijaan perusopetuksen 8. ja 9. luokilla ja ammatillisissa oppilaitoksissa lomakkeen loppuosaan vastanneet voivat olla valikoituneita.

Kyselyn ulkopuolelle jäävät kyselypäivänä koulusta esimerkiksi sairauden, matkan tai luvattomien poissaolojen takia poissaolevat, vaikeasti toimintarajoitteiset tai kotikoulua käyvät lapset ja nuoret sekä ammatilliseen koulutukseen valmentavassa koulutuksessa olevat nuoret.

Perusopetuksen 4. ja 5. luokkien osalta oli yksi kunta, josta ei vuonna 2023 saatu lainkaan vastauksia. Perusopetuksen 8. ja 9. luokkien ja lukioiden osalta saatiin vastauksia kaikista kunnista, joissa oli kyseisten luokkien tai aloitusvuosien oppilaita tai opiskelijoita. Niistä kunnista, joihin lähetettiin ammatillisille oppilaitoksille kyselymateriaalia, kahdeksasta kunnasta ei saatu lainkaan vastauksia.

Aineiston kattavuus

Vuonna 2023 Kouluterveyskyselyn aineisto kattoi perusopetuksessa 77 prosenttia kaikista 4. ja 5. luokkien oppilaista ja 70 prosenttia 8. ja 9. luokkien oppilaista Manner-Suomessa ja Ahvenanmaalla. Lukiossa aineisto kattoi 68 prosenttia kaikista lukiokoulutuksessa nuorten oppimäärää tai ulkomaisen tutkintoa suorittavista vuosina 2021 ja 2022 aloittaneista opiskelijoista. Ammatillisissa oppilaitoksissa aineisto kattoi 28 prosenttia kaikista ammatillista perustutkintoa suorittavista vuosina 2021 ja 2022 aloittaneista alle 21-vuotiaista opiskelijoista. (Liitetaulukot 1–5.) Ammatillisten oppilaitosten aineiston muita alhaisempi kattavuus tulee huomioida vertailtaessa tuloksia.

Hyvinvointialueittain tarkasteltuna kattavuus vaihteli 4. ja 5. luokkien oppilailla 66–85 prosentin välillä, 8. ja 9. luokan oppilailla 57–79 prosentin välillä, lukion opiskelijoilla 60–87 prosentin välillä ja ammattiin opiskelevilla 15–57 prosentin välillä. (Liitetaulukot 1–5.)

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi. Kokonaisotanta mahdollistaa hyvinvointialue- ja kuntatasoisen tietotuotannon.

Tiedot julkaistaan noin neljän kuukauden kuluessa tiedonkeruun loppumisesta. Tulokset ovat käytettävissä päätöksenteon tueksi heti kouluvuoden aluksi.

Tietojen saatavuus, läpinäkyvyys ja selkeys

Kouluterveyskyselyn alue- ja kuntakohtaiset tulokset julkaistaan indikaattoreina interaktiivisessa Lasten ja nuorten terveys ja hyvinvointi -tulostilastuksessa (Tableau) ja THL:n tilastokuutioissa (thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset). Myös indikaattorin laskennassa käytetyn kysymyksen vastausjakauma julkaistaan tilastokuutioissa. Osa indikaattoreista julkaistaan myös THL:n tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetissä (sotkanet.fi). Sotkanetistä tiedot ovat saatavilla suoraan hyvinvointikertomuksiin avoimen rajapinnan kautta. Indikaattorin tulosta ei julkaista Lasten ja nuorten terveys ja hyvinvointi -tulostilastuksessa (Tableau), tilastokuutioissa tai Sotkanetissä, jos vastaajien lukumäärä on alle 30, harvinaisissa ilmiöissä (alle viisi tapausta) vastaajia tulee olla 60.

Kouluterveyskyselyn tuloksia raportoidaan myös Sosiaali- ja terveysalan tilastollisessa vuosikirjassa, Tupakkatilastossa ja Päihdetilastollisessa vuosikirjassa.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Kouluterveyskyselyn valmistelussa otetaan huomioon vertailukelpoisuus kansallisten ja kansainvälisten lapsiin ja nuoriin kohdistuvien tutkimusten sekä THL:n muiden väestöä koskevien kyselytutkimusten kanssa.

Kouluterveyskyselyn tulokset raportoidaan indikaattoreina. Osa indikaattoreista perustuu yhteen ja osa useaan kysymykseen. Indikaattoreiden muodostamisessa aikasarjoiksi otetaan huomioon kysymysten kehityshistoria. Ydinkysymykset pidetään lomakkeessa samanlaisina. Jos on syytä epäillä muutoksen tuloksissa johtuvan mittaamisesta tapahtuneista muutoksista (esimerkiksi kysymyksen uudelleenmuotoilu tai kysymyksen paikka lomakkeella), aikasarja katkaistaan tai raportoidaan uutena indikaattorina.

Liitetaulukko 5. Vastanneiden lukumäärä ja osuus (%) vastaajista sukupuolen ja syntyperään mukaan ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoista hyvinvointialueittain Kouluterveyskyselyn aineistossa 2023.

Alue	Yhteensä, N	Pojat, N	Tytöt, N	Ei ilmoit- tanut suku- puolta, N	Pojat, %	Tytöt, %	Ei ilmoit- tanut suku- puolta, %	Ulko- maalais- taustai- set, N ¹	Ulko- maalais- taustai- set, % ¹	Aineiston katta- vuus ²
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	286	193	90	3	67,5 %	31,5 %	1,0 %	18	6,3 %	28 %
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	703	300	401	2	42,7 %	57,0 %	0,3 %	46	6,5 %	20 %
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	1111	662	444	5	59,6 %	40,0 %	0,5 %	126	11,3 %	25 %
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	771	546	223	2	70,8 %	28,9 %	0,3 %	118	15,3 %	28 %
Varsinais-Suomen hyvinvointialue	1338	791	541	6	59,1 %	40,4 %	0,4 %	93	7,0 %	24 %
Satakunnan hyvinvointialue	964	568	391	5	58,9 %	40,6 %	0,5 %	27	2,8 %	35 %
Kanta-Hämeen hyvinvointialue	619	352	266	1	56,9 %	43,0 %	0,2 %	33	5,3 %	24 %
Pirkanmaan hyvinvointialue	1749	1078	665	6	61,6 %	38,0 %	0,3 %	76	4,3 %	27 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	593	259	332	2	43,7 %	56,0 %	0,3 %	22	3,7 %	21 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	520	273	247	0	52,5 %	47,5 %	0,0 %	23	4,4 %	24 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	207	77	129	1	37,2 %	62,3 %	0,5 %	17	8,2 %	15 %
Etelä-Savon hyvinvointialue	445	251	194	0	56,4 %	43,6 %	0,0 %	19	4,3 %	26 %
Pohjois-Savon hyvinvointialue	1167	774	391	2	66,3 %	33,5 %	0,2 %	51	4,4 %	36 %
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue	526	301	223	2	57,2 %	42,4 %	0,4 %	51	9,7 %	25 %
Keski-Suomen hyvinvointialue	827	510	317	0	61,7 %	38,3 %	0,0 %	15	1,8 %	22 %
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue	1419	830	586	3	58,5 %	41,3 %	0,2 %	31	2,2 %	45 %
Pohjanmaan hyvinvointialue	706	383	321	2	54,2 %	45,5 %	0,3 %	48	6,8 %	31 %
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue	447	276	168	3	61,7 %	37,6 %	0,7 %	11	2,5 %	32 %
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue	2389	1285	1099	5	53,8 %	46,0 %	0,2 %	51	2,1 %	37 %
Kainuun hyvinvointialue	325	133	187	5	40,9 %	57,5 %	1,5 %	21	6,5 %	32 %
Lapin hyvinvointialue	700	380	318	2	54,3 %	45,4 %	0,3 %	28	4,0 %	28 %
Helsingin kaupunki	1207	680	521	6	56,3 %	43,2 %	0,5 %	223	18,5 %	21 %
Ahvenanmaa	196	120	75	1	61,2 %	38,3 %	0,5 %	24	12,2 %	57 %
Koko maa	19215	11022	8129	64	57,4 %	42,3 %	0,3 %	1172	6,1 %	28 %

1 Ulkomaalaistaustaisia ovat ne vastaajat, jotka ilmoittivat, että molemmat vanhemmat tai ainoa vanhempi on syntynyt ulkomailla.

2 Kattavuuslaskelmat perustuvat ammatillista perustutkintoa suorittavien alle 21-vuotiaiden uusien opiskelijoiden määrään vuosina 2021–2022. Lähde: Vipunen - Opetushallinnon tilastopalvelu [viitattu: 28.6.2023]. Ahvenanmaan kattavuuslaskelma perustuu vuosina 2021 ja 2022 aloittaneiden 15–19-vuotiaiden uusien opiskelijoiden määrään. Lähde: Suomen virallinen tilasto (SVT): Opiskelijat ja tutkinnot [verkkojulkaisu]. ISSN=1798-7644. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 28.6.2023]. Saantitapa: <https://stat.fi/tilasto/opiskt>.